

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Gaál Nóra ügyvéd (3525 Miskolc, Széchenyi u. 19. I/7.) és a Miskolci 2. Számú Ügyvédi Iroda (3525 Miskolc, Dózsa György u. 11.; ügyintéző: Dr. Rózsa Péter ügyvéd) által képviselt II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe.) felperesnek [jogelődje az jogelőd neve (jogelőd címe; felszámolóbiztos: Tóth István - 3529 Miskolc, Mikszáth K. u. 3.) felszámoló által képviselt L. Kft. (címe)], a Lichy & Lichy Ügyvédi Iroda (3530 Miskolc, Széchenyi u. 8. I/3.; ügyintéző: Dr. Lichy József ügyvéd) által képviselt I.r. alperes neve (I.r. alperes címe) I.r. és a II.r. alperes neve (II.r. alperes címe) II.r. alperesek ellen, vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2007. április 21-én meghozott 13.G.40.242/2005/55. számú ítélete ellen, a felperes által 58. sorszámon, a II.r. alperes által pedig 59. sorszámon előterjesztett fellebbezések folytán - a 2008. május 21-én megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. alperessel szembeni keresetet elutasító és a felperest az I.r. alperes javára perköltség fizetésére kötelező rendelkezését helybenhagyja.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit pedig hatályon kívül helyezi és ebben a körben az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

A hatályon kívül helyezett rész tekintetében a felperes másodfokú perköltségét 525 000 (Ötszázhuszonötezer) Ft-ban, a II.r. alperes másodfokú perköltségét pedig 400 000 (Négyszázezer) Ft-ban állapítja meg.

Megállapítja továbbá, hogy a felperes és a II.r. alperes részére engedélyezett illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illetékek összege 900 000 - 900 000 (Kilencszázezer-Kilencszázezer) Ft volt.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletében kötelezte a II.r. alperest a felperes javára 15 napon belül 17 588 843 Ft és annak a 2005. május 5-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegű késedelmi kamata, valamint 700 000 Ft perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította és felperest kötelezte, hogy az I.r. alperesnek fizessen meg 400 000 (Négyszázezer) Ft perköltséget. A felperes

illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett eljárási illeték viseléséről pedig akként rendelkezett, hogy abból 225 000 Ft-ot a felperes, 675 000 Ft-ot pedig a II.r. alperes köteles megfizetni az államnak, az adóhatóság felhívására.

Az ítéletben megállapított tényállás lényege szerint az I.r. alperes beruházásában ...n szálloda épült. Az I.r. alperes által a beruházás lebonyolításával megbízott II.r. alperes a szálloda kivitelezésére - a tőle kapott árajánlat ismeretében - a perben nem álló **L1 Kft.**-vel kötött szóbeli megállapodást. A kivitelezés során azonban a **L1 Kft.** helyett az építőmesteri munkák elvégzésére már a jelen per korábbi felperese, a **L. Kft.** vállalkozott, amely az általa elvégzett munkákat a 2005. április 9-én megtartott műszaki átadás-átvételi eljárás keretében adta át a II.r. alperesnek. A **L. Kft.** 2006. november 18-án azért indított keresetet az alperesek ellen, mert állítása szerint az elvégzett és átadott munkája ellenértéke csak részben került kiegyenlítésre, az I.r. alperes utasítása alapján a II.r. alperes részére kiállított - és a keresetlevelében részletezett - 4 db számlában érvényesített vállalkozói díjból csupán 1 900 000 Ft került pénzügyileg rendezésre, 22 925 324 Ft számlakövetelése azonban a II.r. alperes részéről kiegyenlítetlen maradt. A módosított keresetében ennek az összegnek és a kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket egyetemlegesen, mivel állítása szerint szerződéses jogviszonyban az I.r. alperessel állt és a teljesített munkák alapján a vállalkozói díjat az I.r. alperes képviselőinek kifejezett kérésére számlázta ki a II.r. alperes felé.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását és a felperes perköltségükben marasztalását kérték.

Az I.r. alperes azzal védekezett, hogy a keresetet előterjesztő **L. Kft.**-vel nem áll jogviszonyban, mert azt a szóbeli megállapodást, amelyre a keresetét alapította, a **L. Kft.** nem vele, hanem a II.r. alperessel kötötte meg.

A II.r. alperes elismerte, hogy a **L. Kft.** - keresetlevelében megjelölt - számláit nem egyenlítette ki. A védekezése az volt, hogy a **L. Kft.** egyrészt túlszámlázott, másrészt hibásan teljesített. A túlszámlázás abból adódott, hogy a **L. Kft.** az általa elvégzett és leigazolt munkák munkadíját a szóbeli szerződésben megállapodott 1 200 Ft rezsióradíjtól magasabb, 1 400 Ft rezsióradíj alkalmazásával számlázta ki.

Másrészt a vállalkozó számlái anyagköltséget is tartalmaztak, annak ellenére, hogy a felek megállapodása szerint a **L. Kft.**-nek teljesítés esetén csak munkadíj jár, mert az építkezéshez szükséges anyagok biztosítása a II.r. alperes feladata volt. A II.r. alperes a **L. Kft.** hibás teljesítésére hivatkozva kifogásként árleszállítás és javítási költség megtérítése iránti igényt is kívánt érvényesíteni a keresettel szemben.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást követően meghozott ítéletének indokolásában megállapította, hogy az ügyvezetők szóbeli megállapodásával az a vállalkozási szerződés, amelyre alapítva a **L. Kft.** a perbeli munkákat elvégezte közte és a II.r. alperes között jött létre. Az I.r. alperessel azonban a **L. Kft.** szerződéses jogviszonyban nem állt, ezért a vele szemben előterjesztett keresetet jogalap hiányában teljes egészében elutasította.

A **L.Kft.** és a II.r. alperes között létrejött szerződés tartalmát a vállalkozói díj meghatározására vonatkozóan a felek egyező előadása alapján akként állapította meg, hogy a **L. Kft.**-nek a ténylegesen elvégzett munka alapján a kölcsönösen elfogadott rezsióradíjjal számított vállalkozói díj jár. Az elszámolásnál alkalmazható rezsióradíj

összegét illetően a felek között fennállt vitában pedig - a perbeli adatok mérlegelése alapján - úgy foglalt állást, hogy a megállapodás 1 400 Ft rezsióradíj kikötésével jött létre közöttük.

Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság - a felperes indítványára - a perben kirendelt igazságügyi szakértő kiegészített szakvéleménye alapján - amit aggálytalannak fogadott el - állapította meg a **L. Kft.** által ténylegesen elvégzett munka mennyiségét, minőségét és azért - az 1 400 Ft rezsióradíjjal számolt - a **L. Kft.**-nek járó vállalkozói díj összegét.

A vállalkozói díj összegének megállapításánál nem fogadta el a II.r. alperesnek azt a védekezését, hogy a **L. Kft.** jogosulatlanul számlázott (és ezért a keresetében is jogosulatlanul igényelt) az elvégzett munkáért felszámított vállalkozói díjban anyagköltséget. Határozatának indokolása szerint ezt az állítását ugyanis a II.r. alperes a bíróság felhívása ellenére nem bizonyította, és az elsőfokú eljárás során beszámítási kifogással sem élt.

Nem találta megalapozottnak teljes egészében a II.r. alperesnek a hibás teljesítésre vonatkozó állításait sem. Azokkal szemben ebben a vonatkozásban is az aggálytalannak ítélt szakértői vélemény alapján állapította meg a tényállást, amit az ítélezése alapjául elfogadott. E szerint a II.r. alperes részéről kifogásolt - a szakértő által nem javíthatóként - megállapított hibák miatt alkalmazott díjleszállítás összegét és a javítható hibáknak a szakértő által kalkulált kijavítási költségét levonásba helyezte a ténylegesen elvégzett munkáért a szakértő megállapítása szerint a **L. Kft.**-nek járó munkadíjból és a különbözet megfizetésére kötelezte a II.r. alperes.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és a II.r. alperes terjesztettek elő fellebbezést.

A felperes - az utóbb módosított jogorvoslati kérelmében - az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával - az abban megállapított marasztalás főösszegének 2 287 060 Ft-tal, 19 875 903 Ft-ra történő felemelését, és ennek az összegnek a megfizetésére a II.r. alperessel egyetemlegesen az I.r. alperes kötelezését is kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli adatok helytelen értékelése miatt téves következtetésre jutott tekintetben, hogy a szerződés a **L. Kft.** és a II.r. alperes (II.rendű alperes neve) között jött létre és a **L. Kft.** az I.r. alperessel nincs jogviszonyban. Fellebbezési érvelése szerint figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság azt a peradatot, hogy „összefonódás” van az alperesek között. Nem vette figyelembe továbbá azokat a tényeket sem, hogy a szóbeli megállapodás megkötésére az I.r. alperes (I.rendű alperes neve) irodájában került sor, az építkezés beruházója is az I.r. alperes volt, a II.r. alperes (II.rendű alperes neve) azonban nem volt generálkivitelező, továbbá, hogy az átadás és az átvétel is a **L. Kft.** és az I.r. alperes (I.rendű alperes neve) között történt meg, valamint azt, hogy a már felépült szállodát az I.r. alperes helyezte üzembe és azóta használja is folyamatosan.

A marasztalási összeg felemelése iránti fellebbezési kérelmét pedig a következőkkel indokolta:

A perbe bevont igazságügyi szakértő által a **L. Kft.**-nek járóként helyesen megállapított vállalkozói díjból az elsőfokú bíróság alaptalanul helyezett levonásba összesen 355 249 Ft-ot. Ennek az összegnek a levonása - állítása szerint - azért volt indokolatlan, mert az annak

az építőmesteri munkákhoz szükséges habarcskeverésnek a szakértő által megállapított költsége, amit a **L. Kft.**.. ténylegesen elvégzett.

A neki járó vállalkozói díjból a szakértő által újravakolási költségként meghatározott 1 931 811 Ft levonását pedig azért állította helytelennek, mert állítása szerint az újravakolással javítható vakolathiba nem a **L. Kft.**-nek felróható okból, hanem lefagyás miatt keletkezett, másrészt a javítás szükséges költségét az igazságügyi szakértő helytelenül állapította meg és a II.r. alperes egyébként sem igazolta a kijavítás tényét, ezáltal azt, hogy amiatt költsége merült volna fel.

A II.r. alperes a fellebbezésében kijelentette, hogy az I.r. alperessel szembeni kereset elutasítását tartalmazó ítéleti döntést és annak indokait tudomásul veszi. Fellebbezési kérelme az volt, hogy az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a bíróság az ellene irányuló keresetet teljes egészében utasítsa el.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást - helytelen mérlegelése következtében - részben tévesen állapította meg és ezért téves az abból levont jogi következtetése, emiatt a marasztaló ítéleti döntése is.

Fellebbezési érvelése szerint a felek között létrejött szerződés tartalmát tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság akként, hogy a vállalkozónak a ténylegesen elvégzett munkájáért annak felmérése alapján 1 400 Ft rezsióradíjjal számolt vállalkozói díj jár. A fellebbezés szerint a II.r. alperes tagadásával és állításával szemben a felek között ilyen megállapodás létrejöttét a **L. Kft.**.. a perben semmilyen bizonyítékkal nem tudta alátámasztani. Az elsőfokú bíróság által e körben a kereseti állítást alátámasztó bizonyítékként értékelt számlákat a **L. Kft.**.. csak utóbb, az eljárás alatt állította ki, korábban a II.r. alperesnek 1 400 Ft rezsióradíjat tartalmazó számlát nem küldött. Az 1 400 Ft rezsióradíjra vonatkozó szerződési kikötést pedig a II.r. alperes a perben kezdettől fogva vitatta, szemben az elsőfokú bíróság ítéleti megállapításával.

A II.r. alperes fellebbezése szerint téves volt az elsőfokú bíróság részéről annak megállapítása is, hogy a **L. Kft.**.. vállalkozó a II.r. alperessel szemben igényt tarthat a vállalkozó által beszerzett anyagok költségeként az elfogadott szakértői véleményben megállapított 4 102 462 Ft-nak a habarcskészítés költségeivel csökkentett összege megtérítésére is. Ennek indokaként megismételte az elsőfokú eljárás során már részletesen kifejtett védekezését, nyomatékosan hangsúlyozva azt, hogy a **L. Kft.**.. már a perindítást megelőzően, a II.r. alperes jogi képviselőjéhez 2004. április 25-én intézett levelében elismerte azt, hogy a részére vállalkozói díjként megfizetett 26 775 000 Ft-ból 10 517 724 Ft-ot anyagra elszámolt. Álláspontja szerint ebből, valamint abból a tényből, hogy - az elsőfokú bíróság megállapítása szerint is - 4 102 462 Ft felperesi anyagbeszerzés tekinthető bizonyítottnak, az elsőfokú bíróságnak helyesen arra a következtetésre kellett volna jutnia, hogy a **L. Kft.**.. további anyagköltség-igénye alaptalan.

A felperes a másodfokú tárgyaláson előterjesztett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a II.r. alperes fellebbezésében megváltoztatni kért rendelkezéseinek a helybenhagyását kérte.

A másodfokú eljárás során a **L. Kft.**.. az alperesekkel szemben a keresetben érvényesített valamennyi követelését a felperesre engedményezte, ezért a Debreceni Ítéltábla a felek

közös kérelme alapján a felperes javára a perbeli jogutódlást megállapította és egyidejűleg - kérelmére - a **L. Kft.**-t a perből elbocsátotta.

A felperes fellebbezése alaptalan, a II.r. alperes fellebbezése pedig annyiban alapos, hogy az elsőfokú bíróság a felperes II.r. alperessel szemben érvényesíthető vállalkozói díj igényének megalapozott elbírálásához szükséges mértékben a tényállást nem tisztázta, az ítéletének a hiányos tényállásra alapított döntése ezért - ebben a körben - megalapozatlan, érdemi felülbírálatra alkalmatlan volt.

Nem fogadta el a Debreceni Ítéltábla a felperesnek azt a fellebbezési érvelését, hogy az elsőfokú bíróság téves megállapításával szemben a fellebbezésében hivatkozott tények és körülmények egyértelműen alátámasztják azt az állítását, miszerint a perbeli vállalkozási szerződés a **L. Kft.** és az I.r. alperes között jött létre. Az elsőfokú bíróság a Pp. 206.§ (1) bekezdése alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg ebben a részében a tényállást, megalapozott az abból levont jogi következtetése és az arra alapított érdemi döntése is.

Azt, hogy a **L. Kft.** a szálloda építőmesteri munkáinak elvégzésére a II.r. alperessel kötött szóbeli megállapodást, az elsőfokú bíróság által is értékelt, a II.r. alperes részére történt számlázás tényén kívül egyértelműen alátámasztja és kétségtelenné teszi az ügyvezetőjének, P.L.-nak a keresetlevél mellékletéhez csatolt több írásbeli nyilatkozata is. Így a Dr. Lichy József ügyvédhez intézett 2005. április 27-én keltezett ... iktató számú levelében P.L. maga is úgy nyilatkozott, hogy „a beruházásra a I.rendű alperes neve kért ajánlatot.....később a II.rendű alperes neve rendelte meg a kivitelezési munkákat (2. oldal 3. pont)". Ezen kívül a ... Polgármesteri Hivatal Építési Hatóságához 2005. április 19-én írott ... számú levélben P.L., a **L. Kft.** ügyvezetőjeként a szállodaépítést maga is úgy jellemezte, hogy a I.rendű alperes neve beruházó és a II.rendű alperes neve fővállalkozó kivitelezésében készült szálloda építésében végzett a **L. Kft.** építőmesteri munkákat.

Ilyen bizonyítékok mellett a felperes fellebbezésében e körben hivatkozott körülmények sem egyenként, sem összességükben nem alkalmasak a **L. Kft.** perbeli - a saját korabeli nyilatkozataival is ellentétes - állításai bizonyítására.

Szerződés hiányában pedig a szerződés szerinti vállalkozói díj megfizetésére irányuló kereseti követelésnek az I.r. alperessel szemben nem volt jogalapja. Az I.r. alperes marasztalása iránti keresetet a jogalap hiányában elutasító elsőfokú döntés ezért érdemben helytálló, megalapozott volt.

A II.r. alperes nem vitatta, hogy a perbeli szállodaépítkezésnél az ő megrendelésére került sor az engedélyes tervek szerinti kivitelezési munkák elvégzésére. Vita abban volt, hogy a **L. Kft.** az általa végzett munkáért milyen összegű rezsióradíj figyelembevételével megállapított vállalkozói díjat számíthatott fel. Helyesen járt el tehát az elsőfokú bíróság, amikor azt vizsgálta, hogy a **L. Kft.** és a II.r. alperes között a szerződés - e vitás kérdést illetően - milyen tartalommal jött létre.

A Debreceni Ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szerződésük tartalmának vizsgálatánál, a rendelkezésre álló bizonyítékok helytálló és okszerű mérlegelése alapján

jutott arra a következtetésre, hogy a felek megállapodása az volt; a **L. Kft.** az általa ténylegesen elvégzett munkák ellenértékét a teljesítésigazolások alapján 1 400 Ft rezsióradíj alkalmazásával számlázhatja ki. E helyes megállapítása indokai azonban az alperesi fellebbezés tükrében az alábbi kiegészítésre szorúlnak:

L.D.D. - aki a II.r. alperes cégvezetője volt - az elsőfokú eljárásban tett tanúvallomásában azt nyilatkozta, hogy a szállodaépítkezés lebonyolításával, kivitelezésével összefüggésben tartott szóbeli egyeztetés során adta át P.L. részére a terveket azzal, hogy készítsen költségvetést. Ez meg is történt és valamikor 2003. decemberében, vagy 2004. januárjában az elkészült költségvetési főösszesítőt a I.rendű alperes neve irodájában P.L. a részére átadta (13.G.40.242/2005/55. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldal).

L.D.D.-nak a ...i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vagyonvédelmi Alosztályán folytatott bűnügyi eljárásban tett - és az egyéb peradatokkal is alátámasztott - tanúvallomásából megállapíthatóan a II.r. alperestől szóban kapott megbízás alapján a **L1 Kft.** és a **L. Kft.** is végzett építési munkálatokat - mindkét társaság a II.rendű alperes neve alvállalkozója volt -.

A **L. Kft.**-nek az elsőfokú eljárás során tett azt a nyilatkozatát pedig, amely szerint „a két cég (**L1 Kft.** és a **L. Kft.**) egymástól vette át és egymás után folytatta a munkát” (G.40.242/2005/49. sorszámú előkészítő oldal) az alperesek sem tették vitássá és nem is cáfolták meg.

Ugyanakkor a perben kirendelt Leskó Tamás igazságügyi szakértőnek a szintén nem vitatott és nem cáfolt, aggálytalan szakértői véleménye alapján az is megállapítható volt, hogy a **L1 Kft.** a perbeli szálloda építési munkáira - a **L. Kft.** részéről a keresetlevél mellékleteként csatolt, 2004. január 15-i keltezésű - ajánlati költségvetést készített, és az általa végzett munkákat a **L. Kft.** is az ajánlati költségvetésben feltüntetett egységáron kívánta az alperesekkel szemben elszámolni. Az alperes hosszú ideig az ajánlati költségvetésnek megfelelő egységárak figyelembevételével fizette a számlákat, majd lecsökkentette az egységárakat, és az egységár-csökkenést visszamenőlegesen is kívánta alkalmazni az elszámolás során. (G.40.242/2005/30. sorszámú szakvélemény 6. oldal)

A **L. Kft.** a 49. sorszámú csatolt, a periratoknál fellelhető 7/2004., 3/2005., 4/2005. és 6/2005. számú számláinak alapját képező, a II.r. alperes cégszerű aláírását is tartalmazó teljesítési jegyzőkönyvekkel bizonyította azt, hogy ezeknek a részszámláinak a bennük szereplő összegekkel történő benyújtását a II.r. alperes kifejezetten engedélyezte, a számlában szereplő összegeket elfogadta, a számlákat befogadta és azok ellenértékeit határidőben ki is egyenlítette. Ilyen körülmények között a II.r. alperes részéről olyan magatartások tanúsításának sorozata nyert bizonyítást, amelyeket - a Ptk. 205.§ (1), (2) bekezdésének, 389.§-a (1) bekezdésének és 216.§ (1) bekezdésében írt rendelkezések figyelembevételével - a **L. Kft.** által alkalmazott rezsióradíj elfogadásaként kellett a részéről értékelni. Okszerű mérlegelésen alapult ezért az elsőfokú ítéletnek az a ténymegállapítása is, hogy a felek vállalkozási szerződése 1 400 Ft-os rezsióradíj kikötése mellett jött létre - szemben a II.r. alperes fellebbezési érveléseivel -.

Alapvetően helyes volt ezért az elsőfokú bíróság részéről az is, hogy a kereset elbírálásánál az elvégzett munkáért járó vállalkozói díj meghatározásakor a perben eljáró igazságügyi szakértő által 1 400 Ft rezsióradíj figyelembevételével kimunkált összeget vette alapul. Tévedett ugyanakkor, amikor a perbeli jogvita elbírálásához elegendőnek tartotta a **L. Kft.**

keresetlevélben megjelölt számlái igazságügyi szakértő által - egyébként helyesen megadott szempontok szerinti - kollaudálását.

A II.r. alperes az érdemi ellenkérelmében a **L. Kft.**-nek a keresetben szereplő számláiban érvényesített vállalkozói díj-követelését a szerződéssel ellentétes rezsióradíj alkalmazásán túl a vállalkozó hibás teljesítése miatt és arra hivatkozva is vitatta, hogy a számla csak munkadíjat tartalmazhatott volna, anyagköltséget nem. Arra is hivatkozott a II.r. alperes, hogy a már teljesített számlákat tekintve túlfizetésben van. A II.r. alperest marasztaló döntését az elsőfokú bíróság részben azzal indokolta, hogy a II.r. alperesnek a túlfizetésre vonatkozó állítását nem fogadta el, mert azokat a bíróság tájékoztatása ellenére nem bizonyította, beszámítási kifogást pedig bírói felhívásra sem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság azonban helytelenül - a Pp. 3.§ (3) bekezdésében írt rendelkezést megsértve - vette figyelembe a II.r. alperes perbeli nyilatkozatait és ebből adódóan tévesen határozta meg a perbeli jogvita elbírálásához szükséges bizonyítás kereteit és a bizonyítási kötelezettségeket is.

A jogi képviselőjének a perben kirendelt szakértő véleményére tett észrevételében felperesként a **L. Kft.** úgy nyilatkozott, hogy az általa kibocsátott - és a keresetének alapjául szolgáló - 7/2005., 8/2005., 9/2005. és 10/2005. számlákon kívül bocsátott ki még számlákat, amiket az alperesek ki is egyenlítettek, csakúgy mint 1 900 000 Ft-ot a per tárgyát képező számlákból (36. sorszámú előkészítő irat 3. oldal).

P.L.-nak, a **L. Kft.** ügyvezető igazgatójának az alperesek jogi képviselőjéhez írott 2005. április 25-én keltezett levele tartalmazza azt a számszaki levezetést, amely a **L. Kft.** kereseti követelésének összegszerűségét megalapozza. E szerint „a leszámlázott munkadíj összege 32 873 120 Ft, tehát a munkadíjból származó követelésünk 21 025 234 Ft....”. A 2007. március 23-án 49. sorszámon benyújtott előkészítő iratban a **L. Kft.** képviselője azonban már úgy nyilatkozott, hogy az általa adott elszámolás több ponton hibás, egyrészt, mivel az elszámolásban mind a „peren kívüli” **L1 Kft.**, mind a perben felperesként részt vevő **L. Kft.** adatai szerepeltetve vannak, másrészt a kimutatás nem a számviteli elszámolások alapján készült. Így azt is beismerte, hogy a II.r. alperes részéről a kibocsátott számlák összértékére (32 800 233 Ft-ra) 16 875 000 Ft pénzügyi teljesítés történt.

Mindezekből kétségtelenül megállapítható, hogy a **L. Kft.** keresetlevelében érvényesített számlákban a **L1 Kft.** által megkezdett és a **L. Kft.** által befejezett vállalkozási szerződés részmunkái szerepelnek (anyagköltségre és munkadíjra történt megbontás és részletezés nélkül). Az elsőfokú eljárás során tett egyező előadások szerint a felek között a **L. Kft.** munkavégzéséig folyamatos együttműködés volt, amelynek során a pénzügyi elszámolás is folyamatos volt a kibocsátott számlákra vonatkozóan. A **L. Kft.** által kibocsátott - és a perben érvényesített - számlák általánosságban építőmesteri munkákat jelöltek meg, azok tényleges részletezése nélkül. Ilyen körülmények között amiatt, hogy a II.r. alperes a kereset teljes elutasítására irányuló ellenkérelmét azzal indokolta; a korábban kiállított számlák kiegyenlítésével a felperest jogszerűen megillető vállalkozói díjat már megfizette, a kereseti kérelem összegszerűsége - a jogalap fennállása mellett - csak a felek közötti teljes szerződéses kapcsolatos feltárásával lett volna elbírálható. Ezért az elsőfokú bíróságnak az ehhez szükséges bizonyítási eljárást kellett volna lefolytatnia és az alapján megállapítania a **L. Kft.** által elvégzett munkákra eső vállalkozói díjat, elszámolva arra a II.r. alperes

pénzügyi teljesítéseit, vizsgálva azt is, hogy azok között megállapítható-e a nem a **L. Kft.** által kiállított számlára történő teljesítés.

Az elsőfokú bíróság azonban a keresetben előterjesztett igény megalapozott elbírálásához szükséges elszámolást nem végezte el, ebben a körben a kellő szakértői bizonyítást nem folytatta le, a beszerzett igazságügyi szakértői vélemény pedig a teljes körű elszámoláshoz szükséges megállapításokat nem tartalmaz. Erre tekintettel a bizonyítás olyan terjedelmű kiegészítése válhat szükségessé, amely már meghaladja a másodfokú eljárás kereteit.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla a Pp. 239.§ és a Pp. 213.§ (2) bekezdése alkalmazásával részíteletet hozott, és az elsőfokú bíróság ítéletének az I.r. alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezését a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta, a II.r. alperessel szemben érvényesíthető vállalkozói díj iránti igény és a perköltség tekintetében pedig a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per további tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a **L. Kft.** által a perbeli építkezésen nyújtott valamennyi szolgáltatás szerződés szerinti ellenértékének és a II.r. alperes összes pénzügyi teljesítésének elszámolásával lehet döntenı abban a kérdésben, hogy a felperes keresete mennyiben alapos.

Az elszámolásnak azonban teljes körűnek kell lennie, a perben nem álló **L1 Kft.** részéről elvégzett munkákra és azokért a számára a II.r. alperes által kifizetett vállalkozói díjakra is ki kell terjednie. Az eddig rendelkezésre álló peradatokból ugyanis az állapítható meg, hogy a **L1 Kft.** II.r. alperessel kötött szerződésben vállalt kötelezettségeit - az alapozási és vakolási munkák kivételével - már a **L. Kft.** teljesítette. A II.r. alperes ezt elfogadta, ellene nem tiltakozott. A **L. Kft.** által elvégzett és leigazolt munkák alapján kiállított számlákat befogadta és a keresetben szereplő 4 db számla kivételével ki is egyenlítette. Mindebből azt kellett megállapítani, hogy a **L. Kft.**-nek a **L1 Kft.**-vel szembeni kötelezettségvállalásához a II.r. alperes ráutaló magatartásával hozzájárult, ami a perbeli vállalkozási szerződésben alanyváltozást eredményezett a vállalkozó személyében. Emiatt a perbeli jogvita eldöntéséhez szükséges teljes elszámolás elvégzése érdekében elengedhetetlen a **L1 Kft.**-re is kiterjedő teljes szerződéses kapcsolat feltárása.

Az elszámoláshoz szükséges adatokat az elsőfokú bíróságnak a már lefolytatott szakértői bizonyítás továbbfejlesztésével kell megállapítania.

A további szakértői bizonyítás során a perben eljáró igazságügyi szakértő feladatává kell tenni a **L. Kft.** által a perbeli építkezés során benyújtott számlák közül az előzőekben már megvizsgált számlákon felüli további számláknak - a korábban alkalmazott elveknek megfelelő - kollaudálását - az ilyen módon igazoltan elvégzett munkák 1 400 Ft rezsioradíjjal számolt, Áfa-val növelt összegű ellenértéke hibás teljesítéssel csökkentett összegének - mint a szerződés alapján igényelhető vállalkozói díjnak - a megállapítását. Annak meghatározásánál, hogy anyagköltség címén a **L. Kft.** milyen összeg megtérítésére tarthat igényt, abból kell kiindulni, hogy a per eddigi adatai - a peres felek egyező nyilatkozatai - szerint a szerződésük alapján az építkezéshez szükséges anyagok

szolgáltatása a II.r. alperes kötelezettsége volt. Annak bizonyítása tehát, hogy a **L. Kft.** a számláiban az építkezésen ténylegesen általa beszerzett és beépített anyagok költségét érvényesítette, főszabályként a felperest terheli.

Az ilyen módon a **L. Kft.**-nek járó vállalkozói díj összegének és a II.r. alperes által ténylegesen teljesített fizetéseknek az elszámolásával lehet állást foglalni majd abban a kérdésben, hogy a II.r. alperes oldalán kiegyenlíttetlen követelés mutatkozik-e. Ehhez képest hozható döntés attól, hogy a felperes, mint engedményes a II.r. alperessel szemben milyen összegű követelés megfizetésére tarthat igényt alappal.

Mindezek figyelembevételével a perbeli szerződés alapján történő alapos és teljes körű, szükségszerűen szakértői vizsgálatot igénylő bizonyítási eljárást követően kerülhet az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy a felek között kialakult vitában megalapozottan tudjon határozni.

A felperes fellebbezése - az elsőfokú ítéletnek az I.r. alperesre vonatkozó rendelkezéseit támadó részében - eredménytelen volt, ezért az ügyvédi munkadíjból származó saját másodfokú perköltségét a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján maga köteles viselni. Az I.r. alperes a felperes fellebbezésére ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért a Debreceni Ítéltábla a részítéletében mellőzte az I.r. alperes javára másodfokú perköltség megállapítását. A felperesnek a II.r. alperesre vonatkozó, illetőleg a II.r. alperesnek a saját fellebbezésével összefüggésben felmerült ügyvédi munkadíjból származó másodfokú perköltségét pedig - a hatályon kívül helyező rendelkezésre tekintettel - a Pp. 252.§ (4) bekezdése szerint csupán megállapította azzal, hogy annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell majd határoznia. Az ügyvédi munkadíj összegét a másodfokú bíróság a Pp. 79.§ (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (5), (6) bekezdései, valamint 4/A.§-a alapján (17 000 000 Ft fellebbezési érték és a kifejtett ügyvédi tevékenységek figyelembe vételével). Ennek során figyelembe vette azt is, hogy a felperes jogi képviselője a másodfokú tárgyaláson is megjelent, és ott a II.r. alperes fellebbezésére ellenkérelmet terjesztett elő.

Debrecen, 2008. május 21.

Dr. Szűcs Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk. előadó bíró, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelélül:

-kiadó-